

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра будівництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
конструювання та дизайну
Ружи́ло З.В.
“ ” 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри будівництва

Протокол № 7 від “23” квітня 2020 р.

Завідувач кафедри
Бакулін Є. А.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Планування міст та населених пунктів»

Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Факультет конструювання та дизайну

Розробник: Степанчук О.В., д.т.н., доц.

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Планування міст та населених пунктів» призначений довести до відома студента важливе місце предмета в організуванні професійних знань, умінь та навичок з питань проектування та забудови населених пунктів. Розглядаються питання системного підходу до проектування міст, висвітлюються функціональні й структурно-територіальні тенденції та закономірності розвитку міських поселень, їх планувальна структура та функціональна організація, визначаються основні транспортні проблеми сучасного міста, класифікація міського транспорту і вулично-дорожньої мережі.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	бакалавр	
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»	
Спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія»	
Спеціалізація	-	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	-
Семестр	3	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Практичні, семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Планування міст та населених пунктів» є надання майбутнім фахівцям теоретичних і практичних знань з теорії проектування та забудови населених пунктів, формування у студентів містобудівного світогляду, розуміння суспільної значущості планування міст, його залежності від природних, соціальних і економічних умов та впливу на життя людей. Набути умінь і навичок у використанні нормативної і довідкової літератури; оволодіти основами містобудівного проектування: практичною роботою на топографічному плані, що полягає в оцінці території, раціональному розміщенні функціональних зон, їхній структурній організації, формуванні вузла зовнішнього транспорту, проектуванні міської вулично-дорожньої мережі, системи міських громадських центрів, а також розробці просторово-планувального рішення забудови території населених пунктів.

Метою викладання дисципліни є розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів необхідних для вирішення професійних інженерних, і наукових задач вибору ділянок під забудову, раціонального розміщення функціональних зон населених пунктів, засвоєння основ проектування житлових районів міста, виробничої зони, вулично-магістральної мережі, ландшафтно-рекреаційної зони, а також інженерних і транспортних споруд, що дозволить майбутнім фахівцям застосовувати набуті знання та уміння для створення повноцінного, комфортного середовища проживання та існування людини.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння сучасними принципами і методами планування та забудови міського середовища;
- оволодіння особливостями функціонування зовнішнього транспорту, що обслуговує місто та закономірностями розвитку транспортних систем населених пунктів;
- дослідження закономірностей взаємозв'язку між функціональними зонами міста і особливостями їхньої забудови;
- оволодіння процесами та прийомами планування, проектування та забудовою міст.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: типологію і класифікацію населених пунктів; проблеми і тенденції розвитку та забудови міст; планувальну структуру сучасного міста, функціональну організацію міської території; планувальну структуру виробничої зони міста та окремих промислових комплексів; планувальні схеми вулично-дорожньої мережі; організацію транспортного руху в місті та промислових районах.

Вміти: користуватися нормативною літературою з проектування та забудови населених пунктів; застосовувати теоретичні знання при проектуванні генерального плану міста; проводити необхідні розрахунки по визначенню перспектив розвитку міста; застосовувати теоретичні знання при проектуванні генеральних планів промислових та житлових комплексів; визначати техніко-економічні показники.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	в тому числі					усього	в тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль №1. Основи планування міст та населених пунктів													
Тема 1. Типологія і класифікація міст		14	2	-	2	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Містобудівний аналіз території		16	2	-	4		10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Просторово-планувальна організація території.		14	2	-	2		10	-	-	-	-	-	-
Всього за змістовним модулем 1.	7	44	6	-	8	-	30		-	-	-	-	-
Змістовний модуль №2. Функціональні зони міста													
Тема 1. Сельбищна територія.		10	2	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Розміщення і структура виробничої території міста		10	2	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Ландшафтна і рекреаційна територія.		10	2	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Шляхи сполучення в населених пунктах		16	3		1	-	12	-	-	-	-	-	-
Всього за змістовним модулем 2.	8	46	9	-	7	-	30	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	90	15		15	-	60	-	-	-	-	-	-

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Групування населених пунктів за чисельністю населення	2
2	Аналіз і оцінка природних умов території	2
3	Аналіз оцінки кліматичних умов території	2
4	Аналіз планувального каркасу населеного пункту	2
5	Визначення площі сельбишної території	2
6	Формування і планування виробничих територій	2
7	Визначення площі ландшафтної та рекреаційної території.	2
8	Побудова поперечного профілю вулиці	1
	Всього	15

4. Контрольні запитання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Архітектурно-планувальна структура.
2. Багатоквартирна забудова.
3. Вибір території для будівництва міст.
4. Види населених міст та їх класифікація.
5. Вільна схема міської вуличної мережі.
6. Вплив природних і кліматичних факторів на планування та забудову міст.
7. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міста.
8. Вулично-дорожня мережа населених пунктів.
9. Вулично-дорожня мережа.
10. Гексагональна схема міської вуличної мережі.
11. Генеральний план міста.
12. Геоморфологічні та гідрогеологічні умови.
13. Дайте характеристику населенню міста.
14. Житловий район.
15. Загальні відомості про промислову зону: класифікація по шкідливості підприємств, розміщення їх в місті.
16. Загальноміський центр.
17. Залізничні колії.
18. Зелені насадження загального користування.
19. Зелені насадження обмеженого користування.
20. Зелені насадження спеціального призначення.
21. Значення курсу «Планування міст», його особливості та зв'язок з іншими дисциплінами.
22. Значення промисловості при формуванні плану міста.

23. Зона громадської забудови.
24. Зона житлової забудови.
25. Зона транспортної забудови.
26. Класифікація вулиць і доріг населених пунктів.
27. Класифікація зелених насаджень.
28. Класифікація міських шляхів сполучень.
29. Комбінована схема міської вуличної мережі.
30. Комунально-складська зона міста.
31. Курортні території
32. Ландшафтно-рекреаційні території населених пунктів.
33. Мікрорайон і житлова група.
34. Містобудівна класифікація підприємств, організацій та установ
35. Містобудівна організація території населеного пункту.
36. Містобудівне значення зелених насаджень.
37. Міські парки та сквери.
38. Наукова і науково-виробнича зона.
39. Особливості планування сельбишної території.
40. Перехрестя вулиць і доріг населених пунктів.
41. Планувальна структура міста.
42. Планувальні схеми вуличної мережі міста.
43. Позавуличний міський пасажирський транспорт.
44. Промислова зона міста.
45. Промислові райони.
46. Прямокутна схема міської вуличної мережі.
47. Радіальна схема міської вуличної мережі.
48. Радіальна-кільцева схема міської вуличної мережі.
49. Садибна забудова.
50. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування та забудови населених пунктів
51. Санітарно-захисні зони міста.
52. Система озеленення території міста.
53. Соціально-планувальна структура.
54. Структура міських територій.
55. Структура сельбищної зони міста.
56. Структурний взаємозв'язок основних функціональних зон міста (виробничої і сельбищної).
57. Схеми міських структур озеленень.
58. Трикутна схема міської вуличної мережі.
59. Функціональна організація міської території.
60. Функціонально-планувальна структура міста.

5. Методи навчання

При викладанні даної дисципліни використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

6. Форми контролю.

Система поточного, модульного та підсумкового контролю з початкової дисципліни «Планування міст та населених пунктів».

Поточний контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає усне експрес-опитування під час аудиторних занять, проведення 2 письмових модульних контрольних робіт та виконання письмової самостійної реферативної роботи. Мінімум залікових балів при яких студент допускається до заліку становить 42 бали. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку із виконанням письмових завдань.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Процент студентів, які досягають відповідної оцінки в Європейських університетах	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
1	2	3	4	5
Відмінно	A	10	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	25	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	30	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	25	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	10	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	–	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	F	–	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

8. Методичне забезпечення

Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів.

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1	2	3	4
1.	Слайди, плакати	1,2,3,4,5,6,7	1 прим.
2.	Конспект лекцій	На всі теми	електронна версія
3.	Методичні вказівки з виконання лабораторних робіт	1,2,3,4,5,6,7	10 прим

9. Рекомендована література

1. Дідик В. В. Планування міст Підручник/Дідик В. В., Павлів А. П. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2006. 412 с.

2. Безлюбченко О.С. Планування міст і транспорт: Навчальний посібник /О.С. Безлюбченко, С.М. Гордієнко, О.В. Завальний. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 138 с.

3. Поліщук В. П. Транспортне планування міст / В. П. Поліщук, О. В. Краси́льникова, О. П. Дзюба. – Київ: Знання України, 2014. – 371 с.

4. Лобашов О. О. Конспект лекцій з курсу "Транспортне планування міст" / О. О. Лобашов. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 31 с.

5. ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій. – К.: Мінрегіон України, 2018. – 179 с.

6. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» К.: Мінрегіонбуд України, 2011.- 123 с.

7. ДБН В.2.3-5-2018. Вулиці та дороги населених пунктів. – К.: Мінрегіон України, 2018. – 55 с.

8. Рейцен Є.О. Транспортні системи міст: методичні вказівки до практичних занять і виконання курсової роботи/Є.О. Рейцен.-К.: КНУБА, 2011.-64с.

9. Степанчук О.В. Планування міст і транспорт: Методичні рекомендації до виконання курсового проекту для студентів напряму підготовки 192 «Будівництво та цивільна інженерія»/ О. Степанчук, О. Пилипенко. К.: НАУ, 2019. - 48 с.

Інформаційні ресурси

1. www.nbu.gov.ua
2. www.gntb.gov.ua
3. www.twirpx.com
4. <http://library.nubip.edu.ua>
5. <http://library.knuba.edu.ua>
6. <http://www.lib.nau.edu.ua>
7. <http://eprints.kname.edu.ua>
8. <http://library.lp.edu.ua>
9. <http://nuwm.edu.ua>